

Religie in Nederland

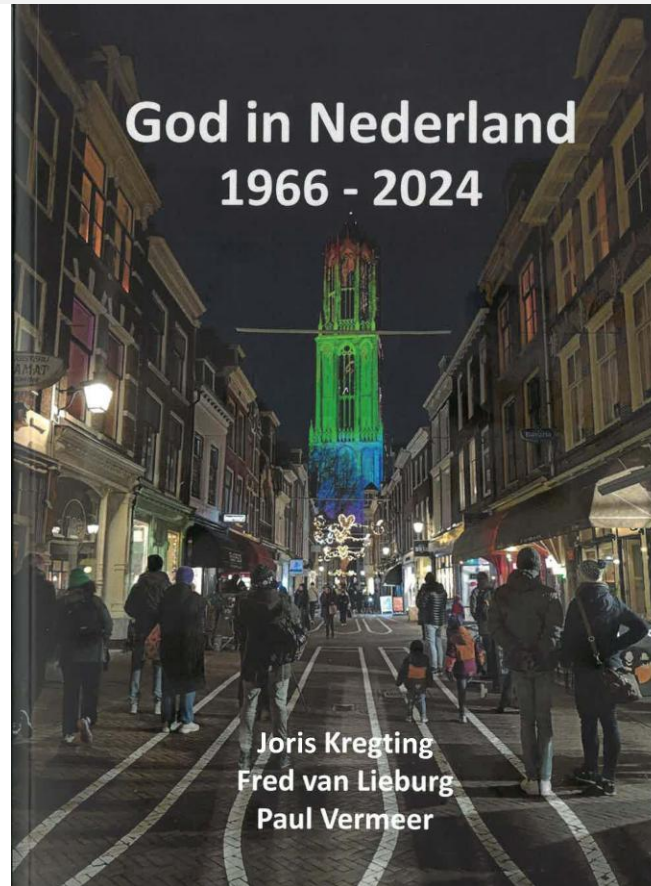
23 juni 2026

Joris Kregting

700 jaar Dorpskerk Ruurlo

GOD IN NEDERLAND 1966-2024

ONDERWERPEN EN GROEPEN

https://www.hdcvu.nl/books/god_in_nederland/
https://npo.nl/start/afspelen/kruispunt_366

GOD IN NEDERLAND 1966-2024

HET ONDERZOEK

September 2024

2.093 respondenten

17 jaar en ouder

Exclusief aanhangers niet-christelijke religies

LISS-panel

ONDERWERPEN EN GROEPEN

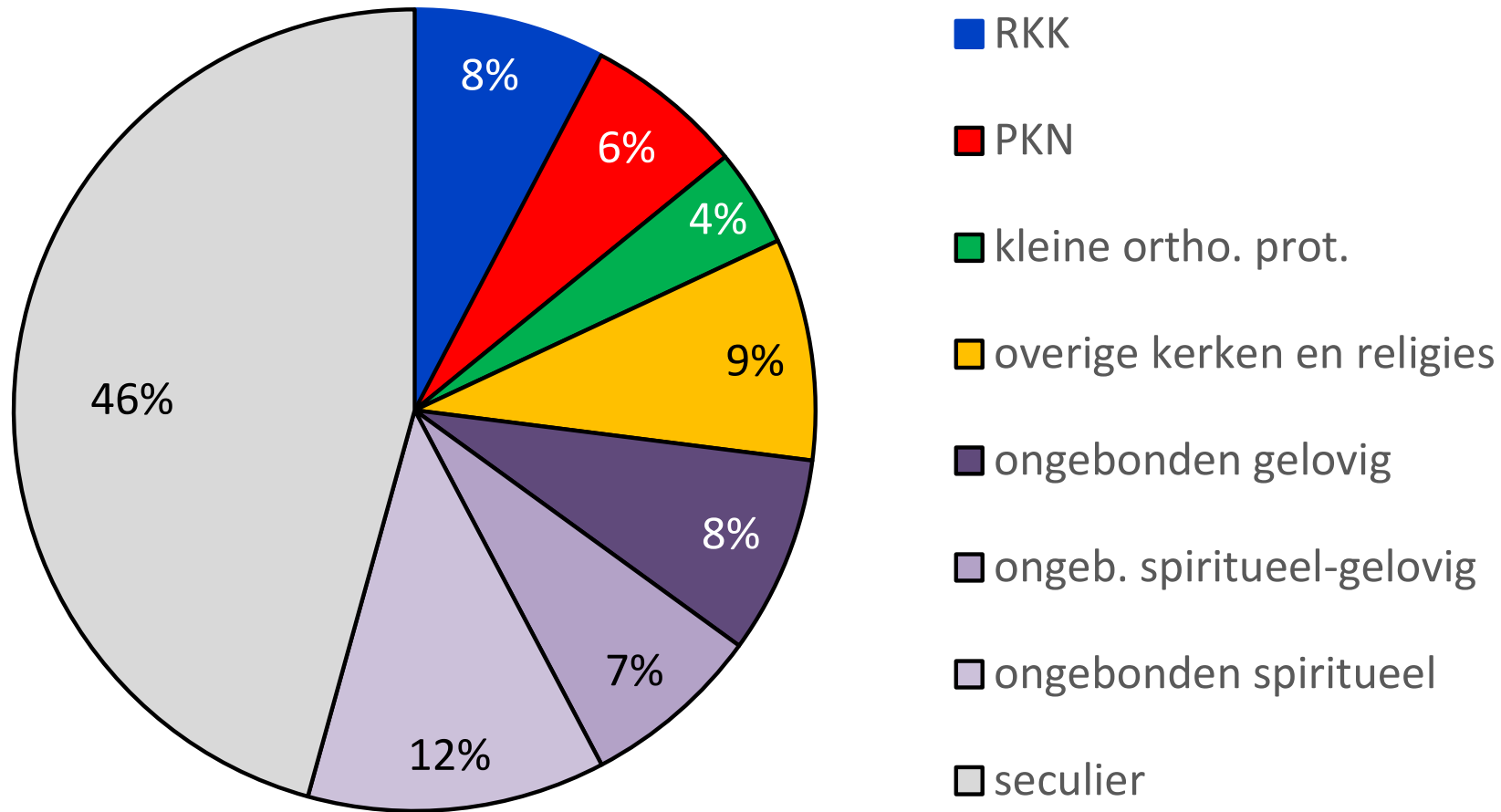
Onderwerpen

- Kerkelijke betrokkenheid
- Religie als sociaal bindmiddel
- Religie als moreel richtsnoer

Groepen

- RKK
- PKN
- Orthodox protestant
- Niet-kerkelijk
 - Ongebonden gelovigen
 - Ongebonden spiritueel-gelovigen
 - Ongebonden spirituelen
 - Seculieren

GOD IN NEDERLAND 1966-2024
GROEPEN 2024

GOD IN NEDERLAND 1966-2024

KERKELIJKE GODSDIENSTIGHEID

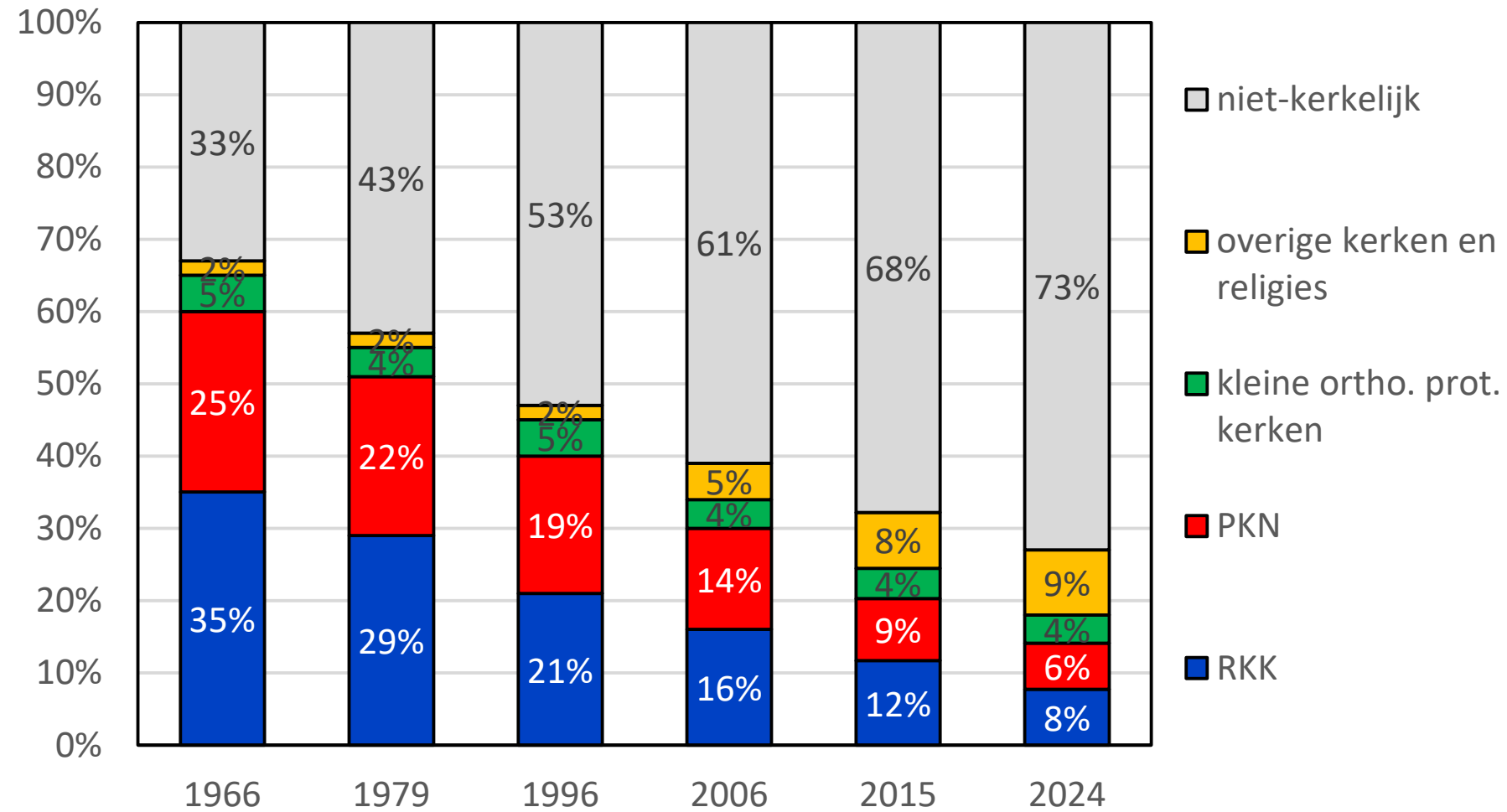
Kerklidmaatschap

Christelijk geloof

Kerkelijke praktijken

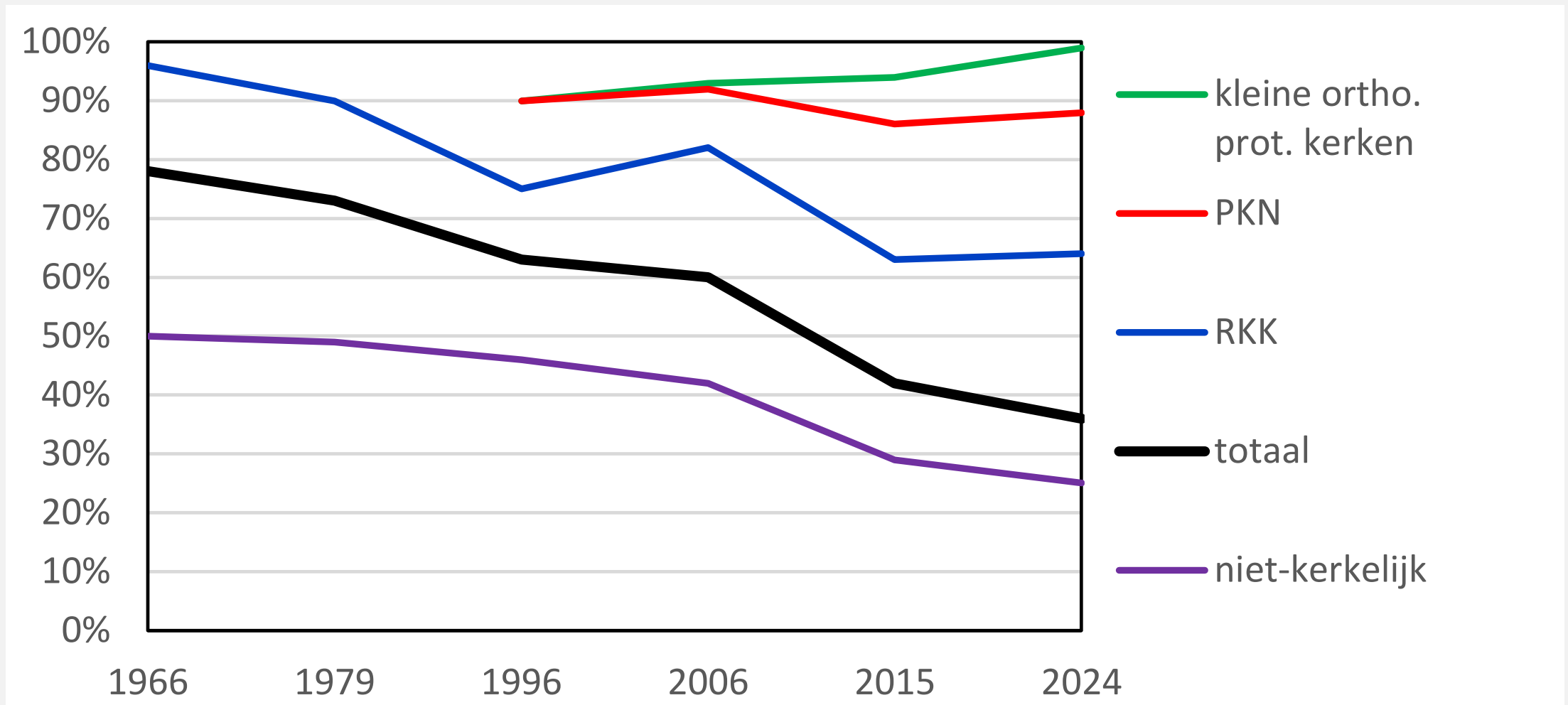
GOD IN NEDERLAND 1966-2024

KERKLIDMAATSCHAP

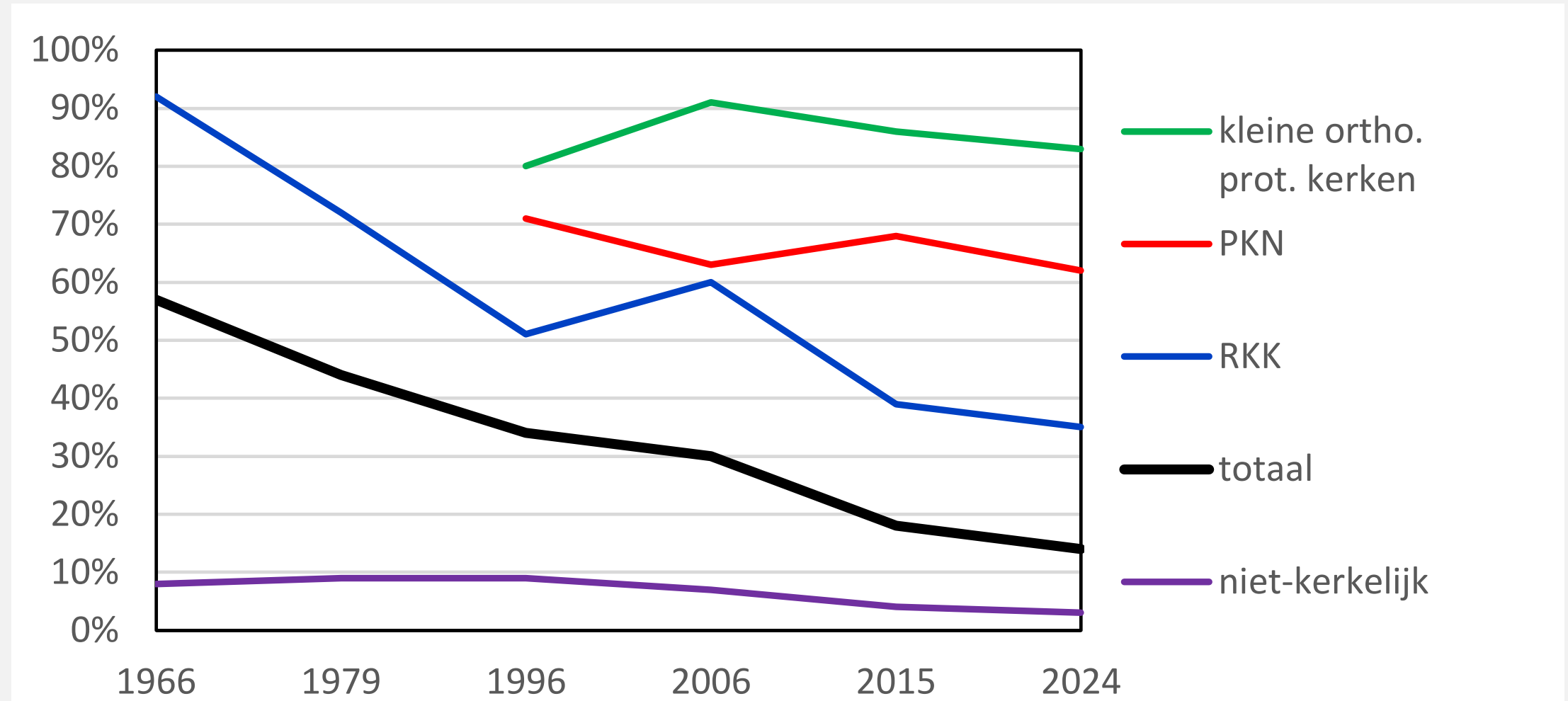
GOD IN NEDERLAND 1966-2024

CHRISTELIJK GELOOF: GELOOF IN GOD OF HOGERE MACHT

GOD IN NEDERLAND 1966-2024

KERKELIJKE PRAKTIJEN: KERKGANG (REGELMATIG + SOMS)

KERKELIJKE GODSDIENSTIGHEID: CONCLUSIE

Kerkelijke godsdienstigheid blijft dalen

19% christelijk
8% niet-christelijke religie
73% geen kerk of religie

Kerkleden:

- Recent: participatie daalt, geloof niet
- Orthodox protestant veel godsdienstiger dan katholieken, PKN er tussenin

Steeds minder geloof en participatie buiten de kerk

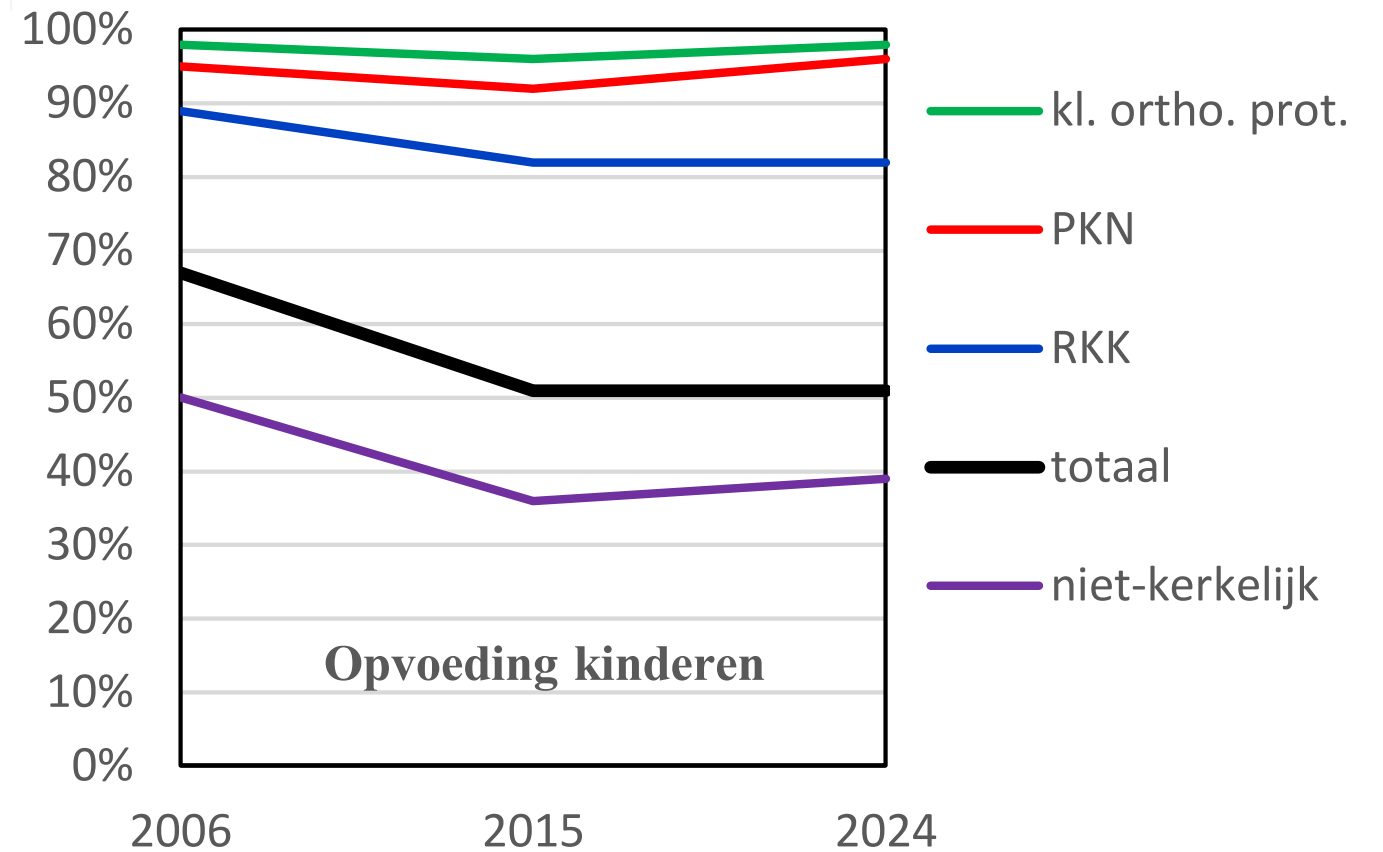
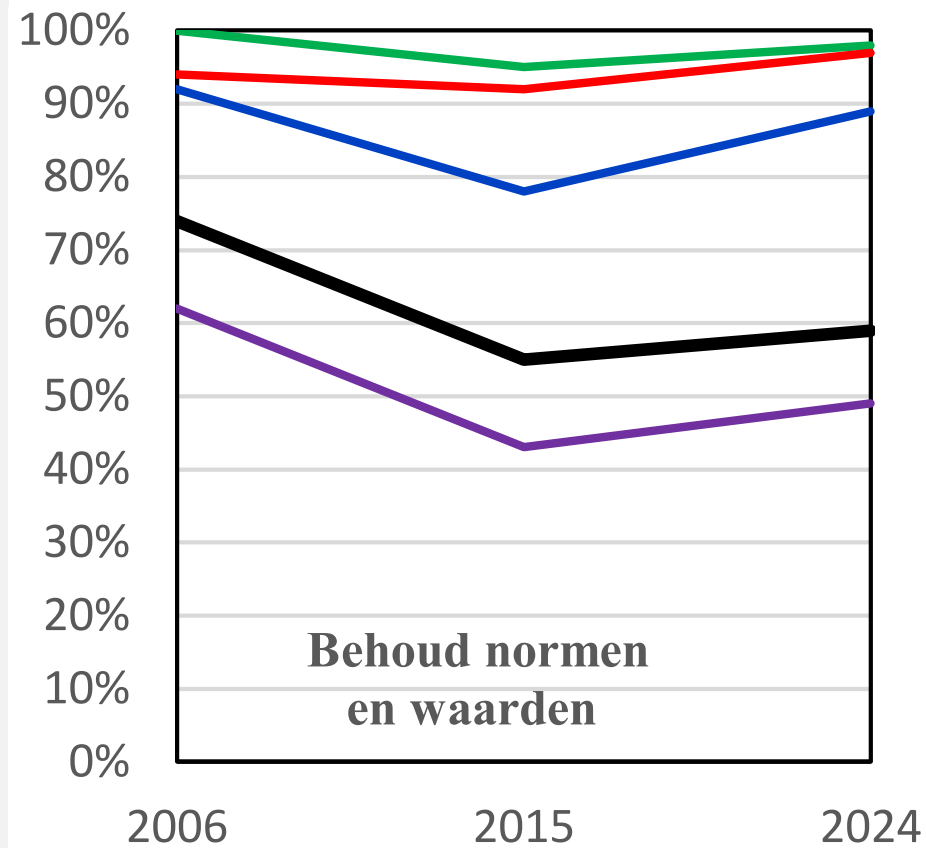
Publieke rol religie en kerken

Sociale betrokkenheid

Reflectie: civiele religie?

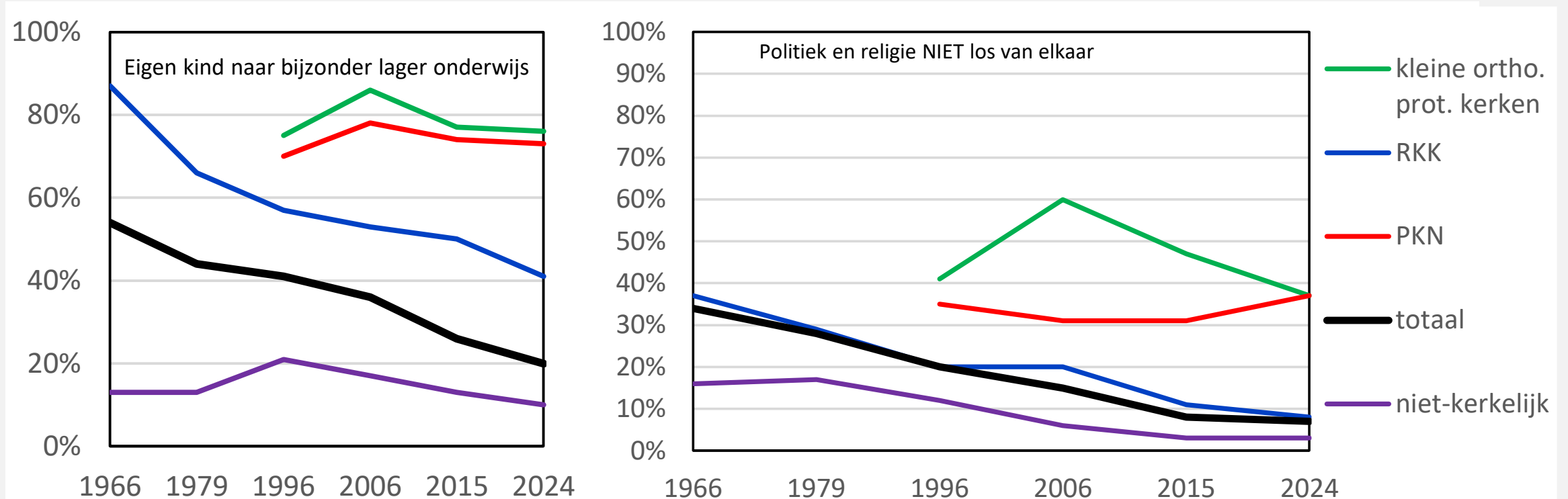
GOD IN NEDERLAND 1966-2024

PUBLIEKE ROL RELIGIE (HEEL OF EEN BEETJE BELANGRIJK)

GOD IN NEDERLAND 1966-2024

PUBLIEKE ROL RELIGIE EN KERKEN: VOORSTANDERS PUBLIEKE ROL

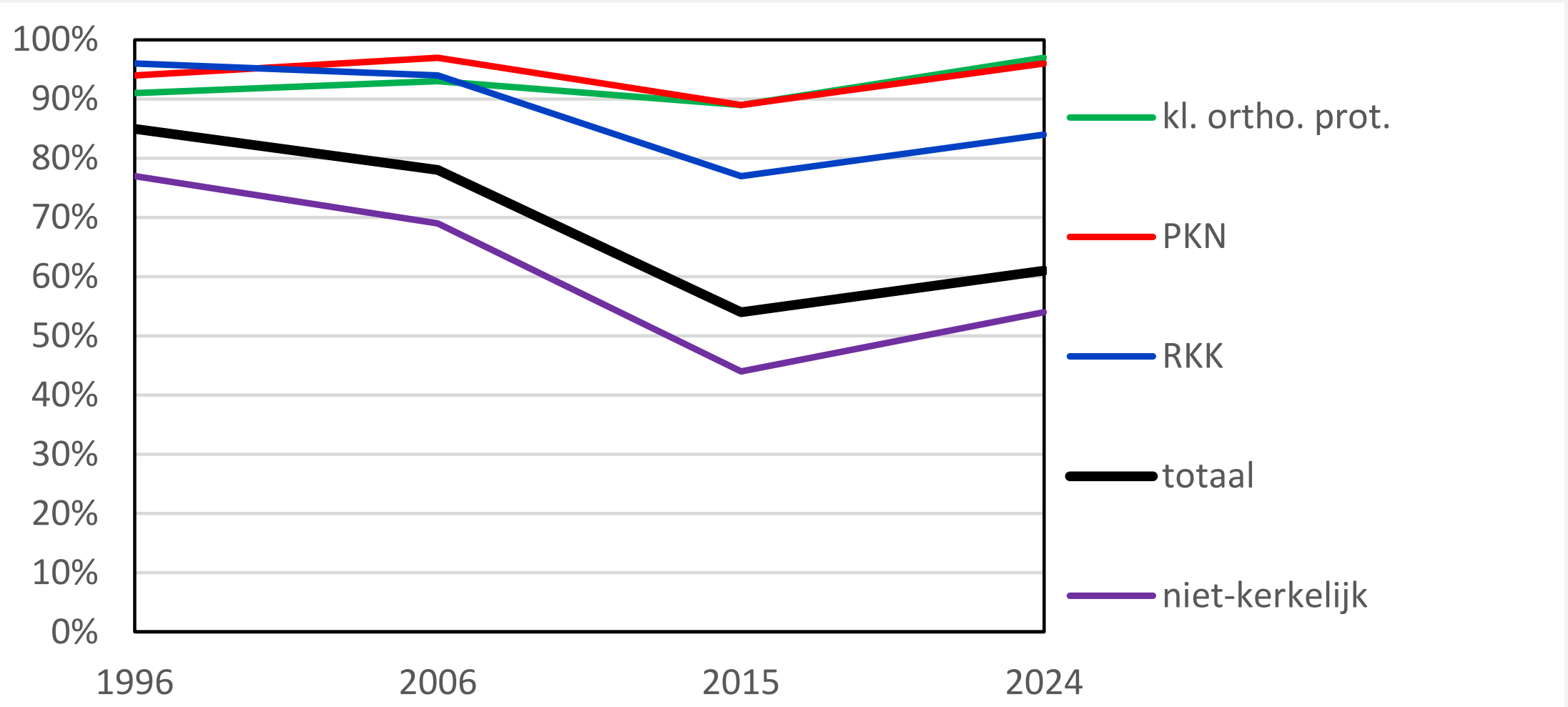

GOD IN NEDERLAND 1966-2024
SOCIALE BETROKKENHEID

	RKK	PKN	kl. orth. prot.	ongeb. gelovig	ongeb. spir.-gel.	ongeb. spir.	seculier	totaal
Ontmoeting:								
Sport	44%	38%	30%	39%	33%	37%	45%	41%
Kerk-religie	26%	63%	81%	7%	7%	1%	2%	12%
Vrijw. werk:								
Kerk	9%	21%	26%	1%	2%	0%	0%	4%
Daarbuiten	22%	25%	15%	14%	8%	11%	19%	17%

GOD IN NEDERLAND 1966-2024

REFLECTIE: CIVIELE RELIGIE? VOORSTANDERS VOORTBESTAAN KERKEN

RELIGIE ALS SOCIAAL BINDMIDDEL: CONCLUSIE

Daling publieke rol voor religie, maar bindt mensen nog wel door:

Concreet:

- 12% van de bevolking ontmoet mensen in kerkelijke, religieuze of levensbeschouwelijke groep
- Ruim 20% van de kerkleden doet vrijwilligerswerk buiten de kerk
- Ruim 33% van de kerkleden doneert aan niet-religieuze organisaties

Symbolisch (civiele religie):

- 61% van de bevolking wil dat kerken blijven bestaan
- 85% van de bevolking wil nationale christelijke feestdagen behouden

RELIGIE ALS MOREEL RICHTSNOER

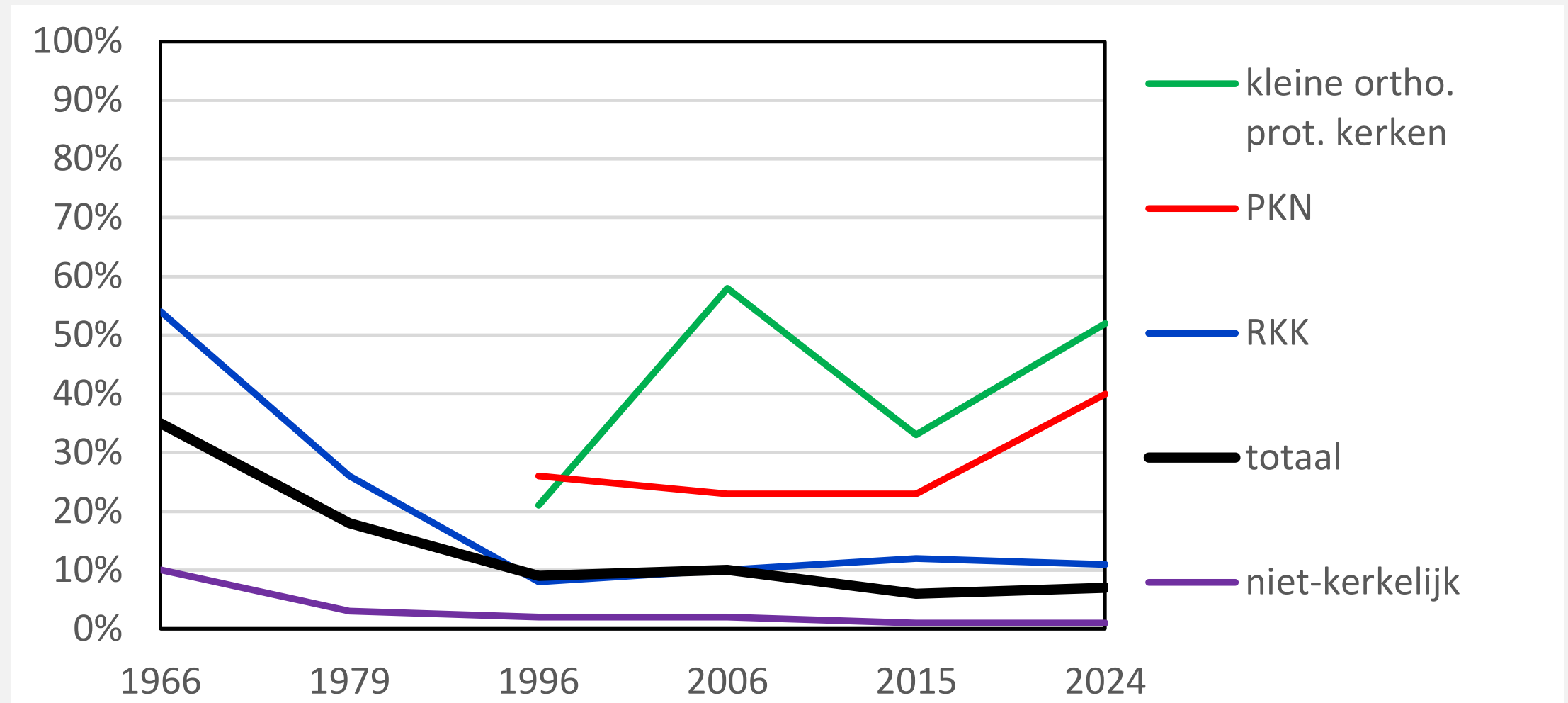
Religie als gezaghebbende bron

Vrijheid van godsdienst

Religie en micro-ethiek

GOD IN NEDERLAND 1966-2024

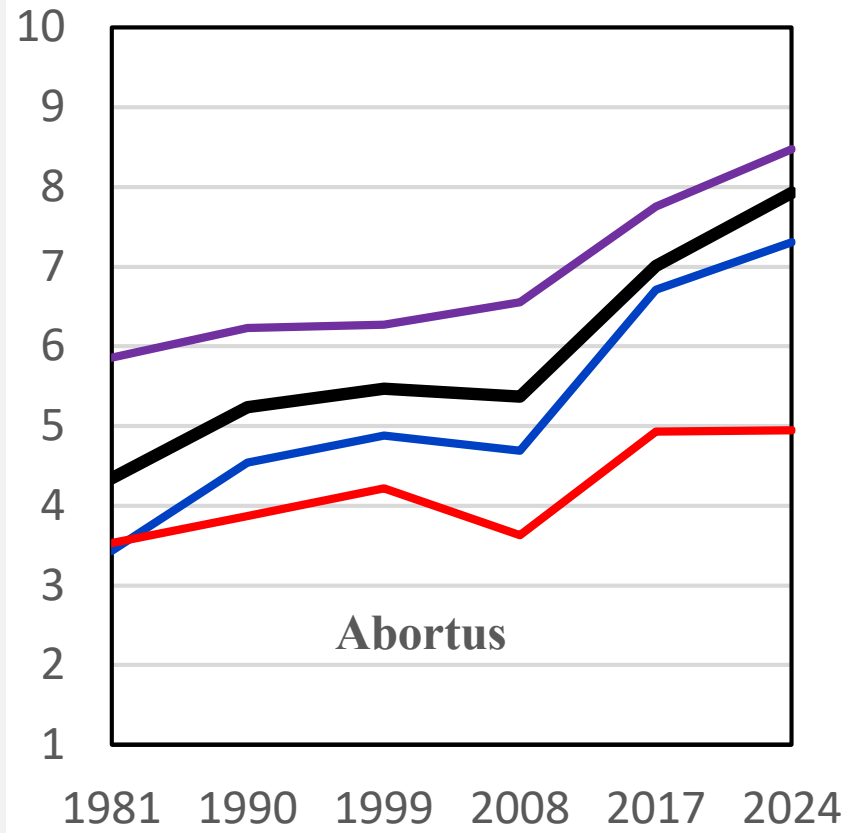
RELIGIE ALS GEZAGHEBBENDE BRON: RAADPLEGEN GEESTELIJKE

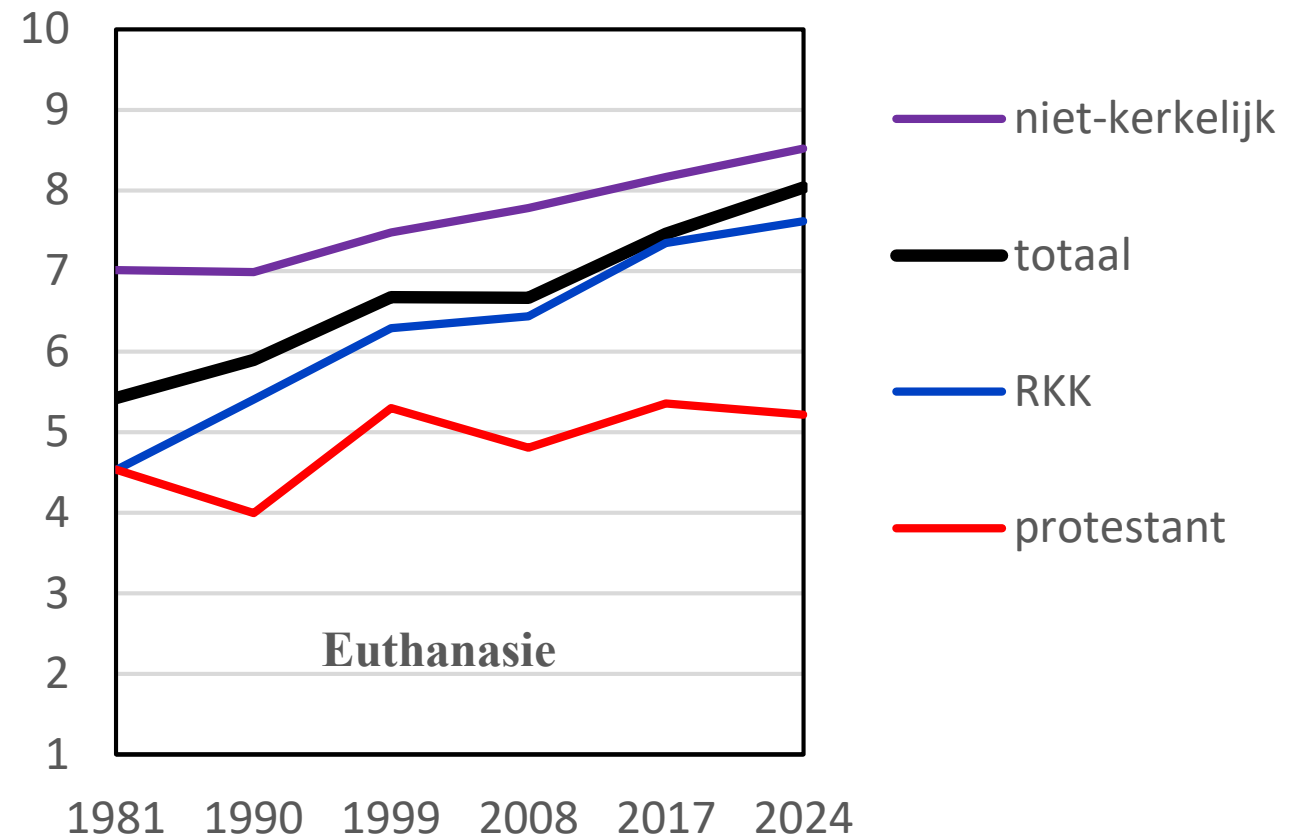
VRIJHEID VAN GODSDIENST: VRIJHEID VOOR RELIGIEUZE HANDELINGEN

	RKK	PKN	kl. orth. prot.	ongeb. gelovig	ongeb. spir.-gel.	ongeb. spir.	seculier	totaal
Bep. dagen niet werken	86%	90%	100%	85%	93%	84%	85%	87%
Geloof verkondigen	76%	91%	95%	71%	69%	51%	59%	66%
Rel. kleding openbaar	57%	64%	83%	58%	64%	66%	65%	64%
Rel. kleding werk	32%	46%	61%	45%	49%	44%	43%	44%

RELIGIE EN MICRO-ETHIEK: ABORTUS EN EUTHANASIE

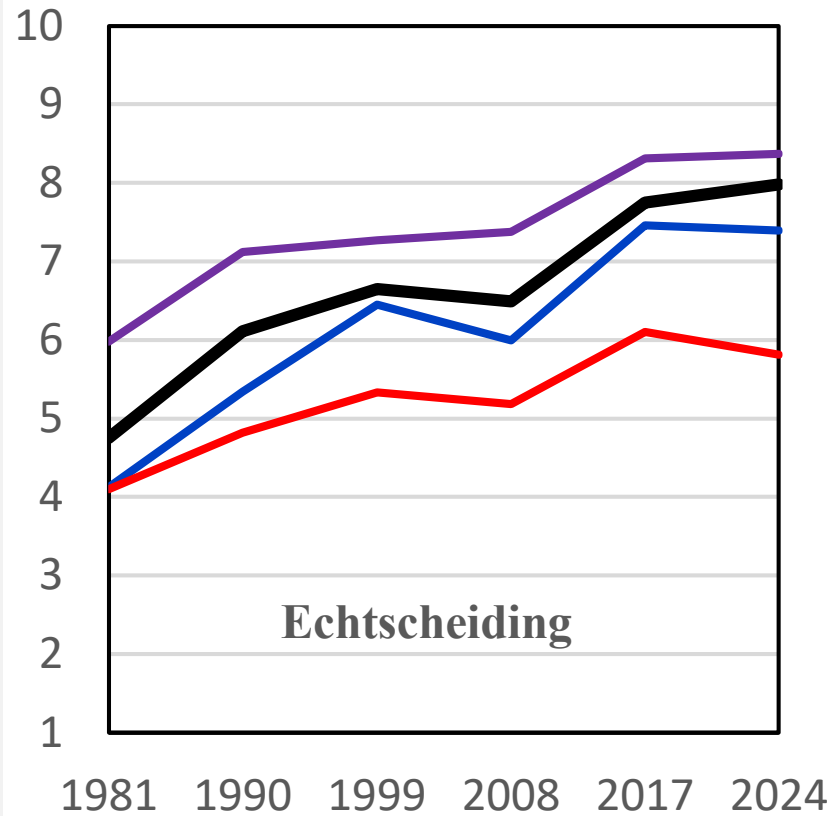

1: nooit gerechtvaardigd

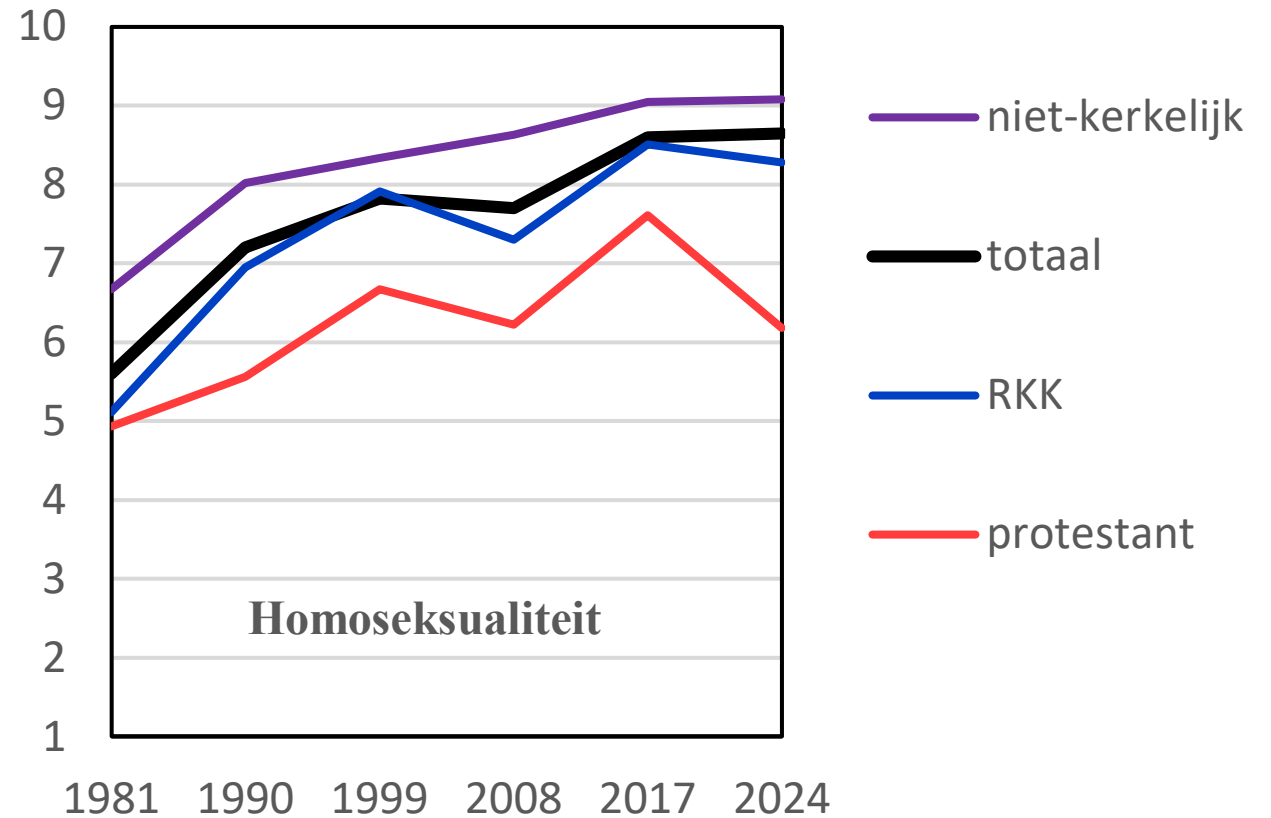

10: altijd gerechtvaardigd

RELIGIE EN MICRO-ETHIEK: ECHTSCHEIDING EN HOMOSEKSUALITEIT

1: nooit gerechtvaardigd

10: altijd gerechtvaardigd

RELIGIE ALS MORELE RICHTSNOER: CONCLUSIE

Kerken: nauwelijks nog gezaghebbende bron
Uitzondering: protestanten

Meerderheid voor vrijheid religieuze handelingen
Uitzondering: kleding op werk

Veel waarde wordt gehecht aan individuele zelfbeschikking
t.a.v. pro-life, relaties en seksualiteit
Uitzondering: protestanten, vooral orthodox protestant

ALGEHELE CONCLUSIE

Kerkelijk kaders verder vervaagd

Toch: samenleving vertoont nog hoge mate van samenhang (Nederlanders zijn op elkaar betrokken):

- Nederlanders identificeren zich met NL door collectieve religieuze en niet-religieuze uitingen, zoals nationale christelijke feestdagen en herdenkingen
- Nederlanders respecteren grondrechten zoals de vrijheid van godsdienst
- Nederlanders staan voor gelijkheid en individuele zelfbeschikking

Dit geldt in de breedte voor de gehele bevolking!

Maar, als het gaat om individuele zelfbeschikking zijn met name de leden van de kleine orthodoxe protestanten meer behoudender of restrictiever

Anno 2024 bindt en scheidt het christendom de Nederlandse bevolking!

GEN Z

EINDE ONTKERKELIJKING?

European Newspaper of the Year

TROUW.NL
MAANDAG 14 APRIL 2025

Trouw

Gen Z | De meerderheid in Nederland gelooft niet. Maar generatie Z, geboren tussen 2001 en 2007, is juist positief over kerk en geloof. Een breuk, menen de onderzoekers.

Voor het eerst zijn jongeren geloviger dan de generatie voor hen

GEN Z

EINDE ONTKERKELIJKING?

- Een greep uit het nieuws:
 - NOS (2024): Meer Nederlandse jongeren worden orthodox christen
 - KRO-NCRV (2025): Geloof in God is weer hip: 'Gen Z'ers hunkeren naar zingeving
 - De Groene Amsterdammer (2025): We maken veel mee en Jezus geeft ons rust
 - Trouw (2025): Ook elders in Europa wint religie terrein onder jongeren
 - CBS (2025): Daling aandeel mensen dat aangeeft bij religie te horen stagneert
 - ANS (2025/2026): Ongelooflijk: geloof lijkt toe te nemen
- NRC (2025): Er broeit een zingevingscrisis, maar de kerk lost die niet op
- Gelderlander (2025): ???? krijgt een nieuwe megakerk met 1750 plaatsen (!), en die zijn straks elke zondag bezet

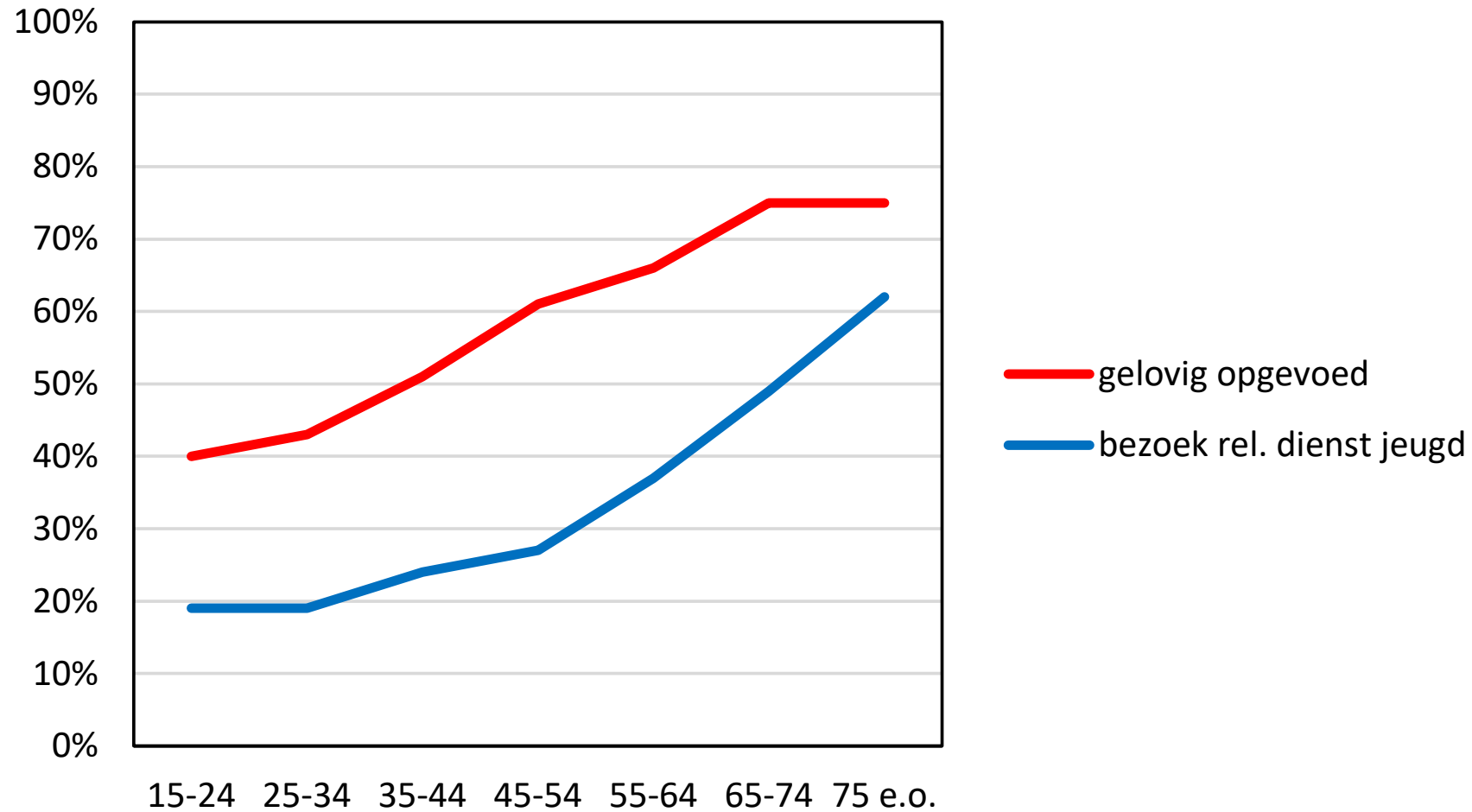
GEN Z

EINDE ONTKERKELIJKING?

GEN Z

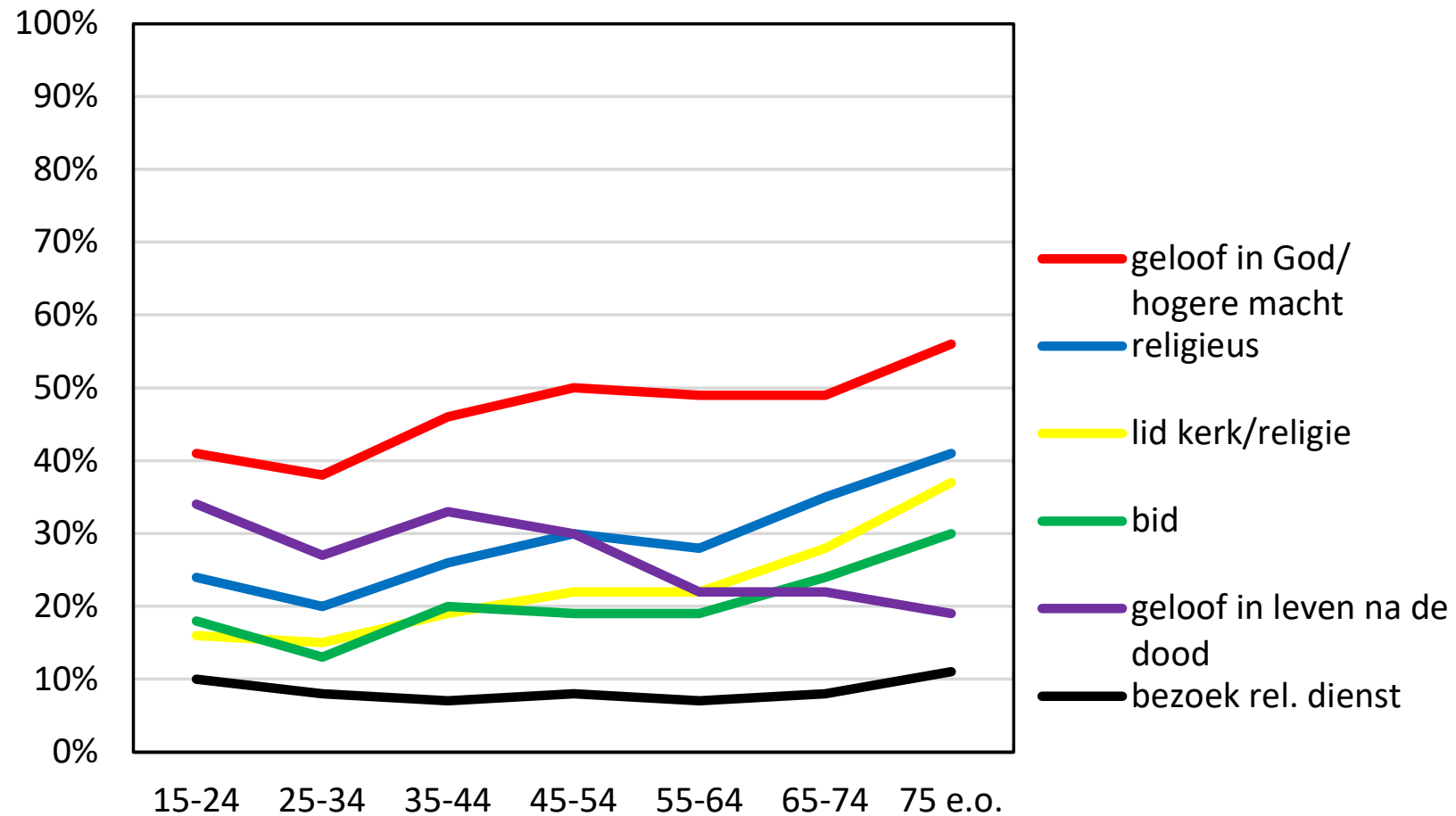
RELATIVERENDE CIJFERS: RELIGIEUZE OPVOEDING

Bron: LISS 2025

GEN Z

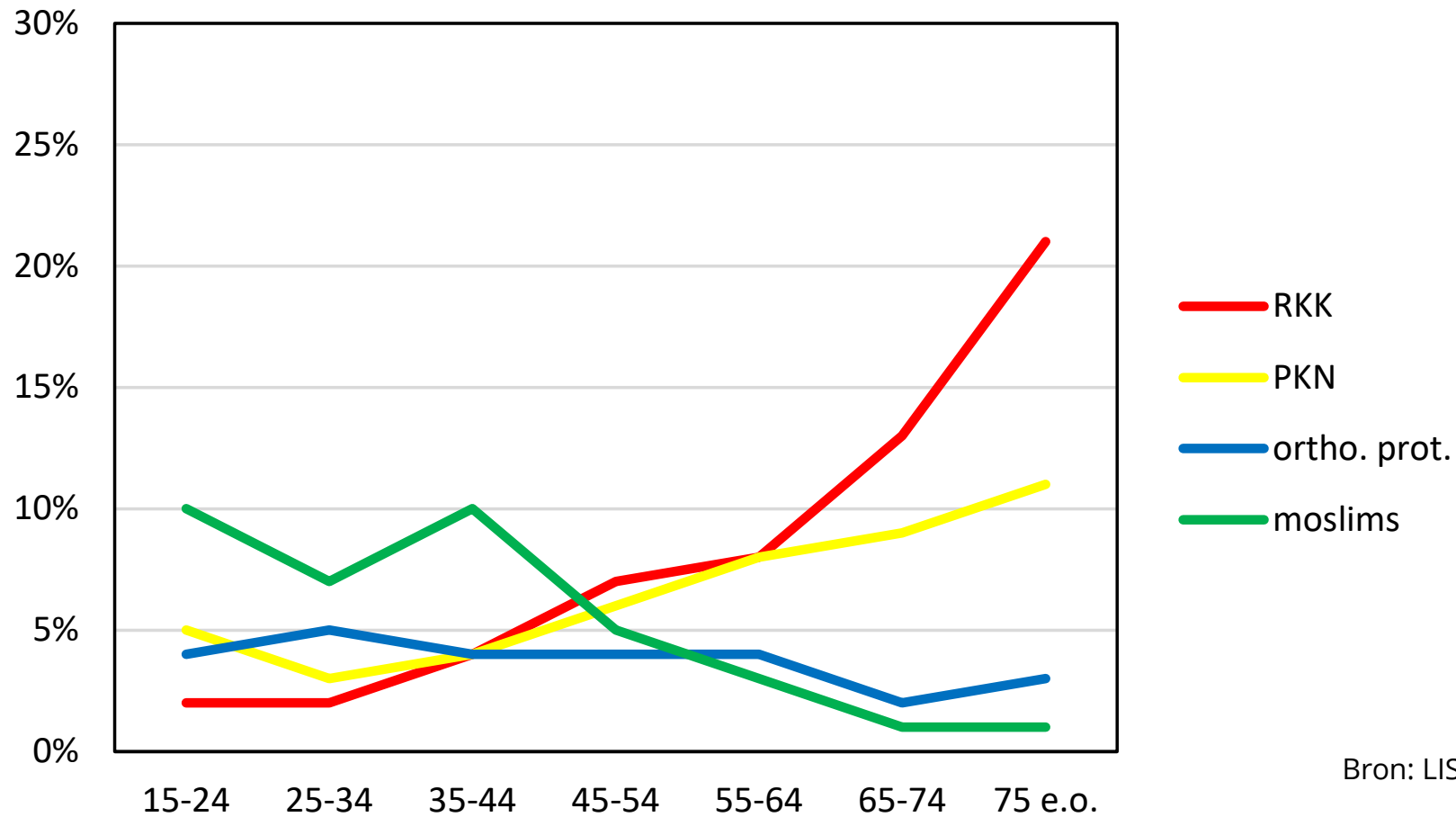
RELATIVERENDE CIJFERS: DIMENSIES VAN RELIGIE

Bron: LISS 2025

GEN Z

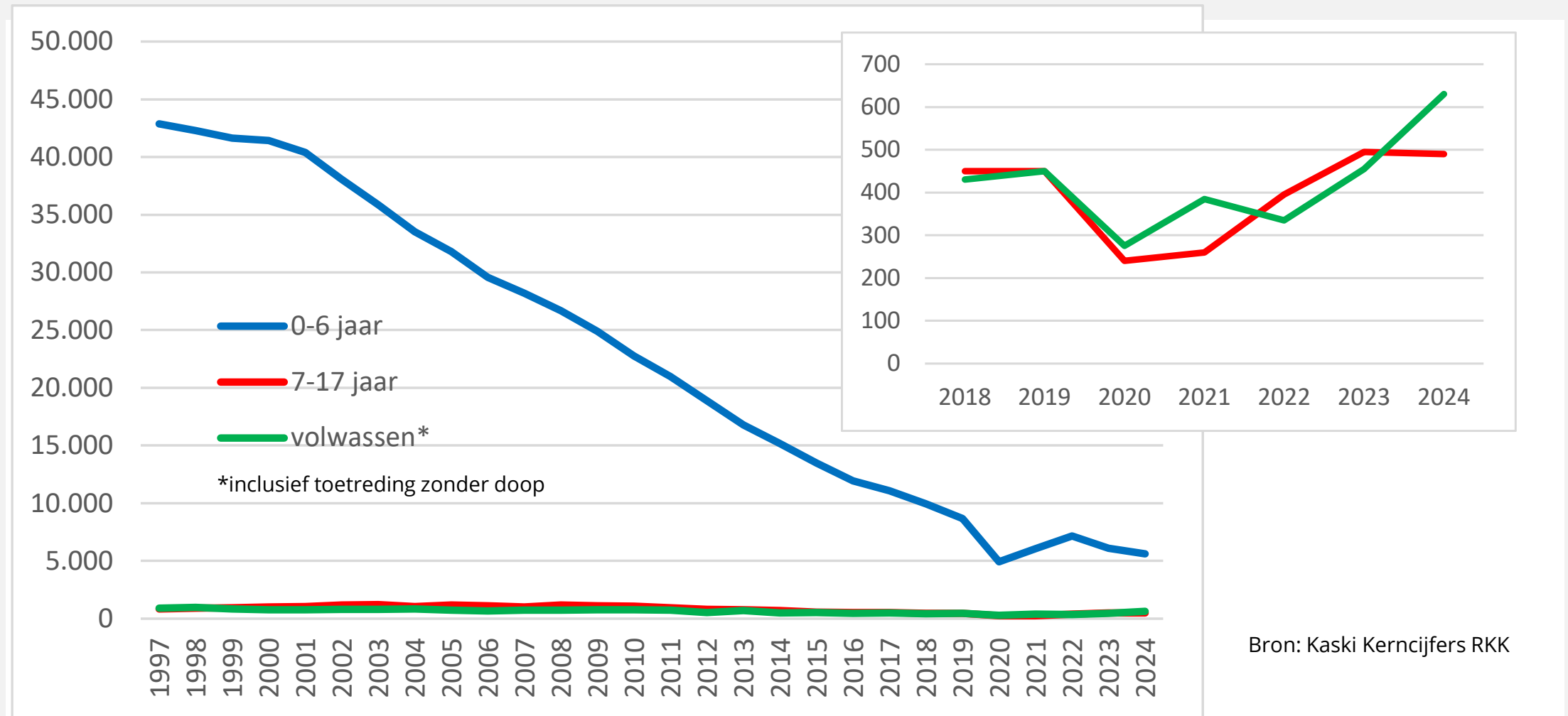
RELATIVERENDE CIJFERS: DENOMINATIES

Bron: LISS 2025 + CBS 2022

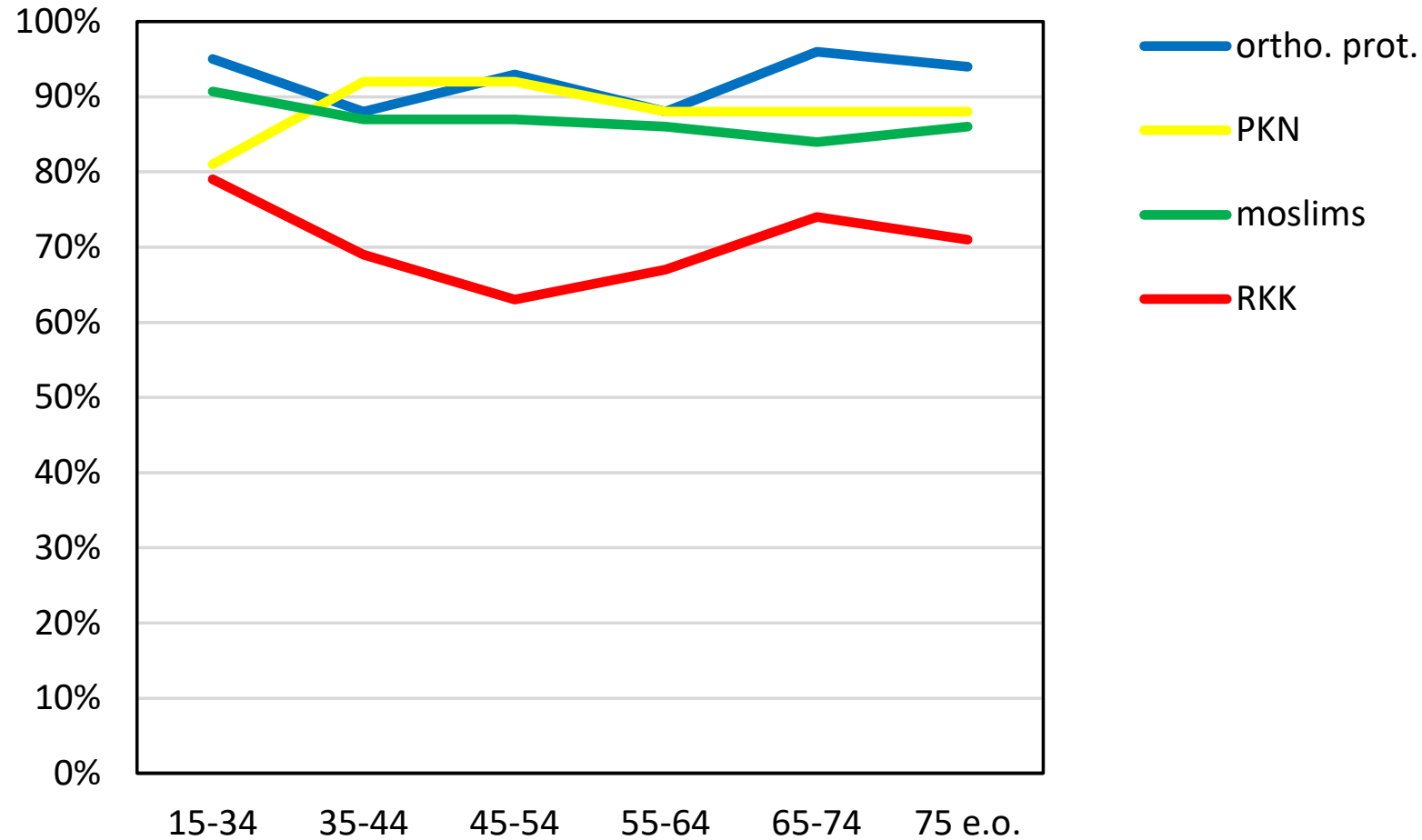
GEN Z

TOCH EEN OPLEVING? TOETREDING RKK DOOR DOOP

GEN Z

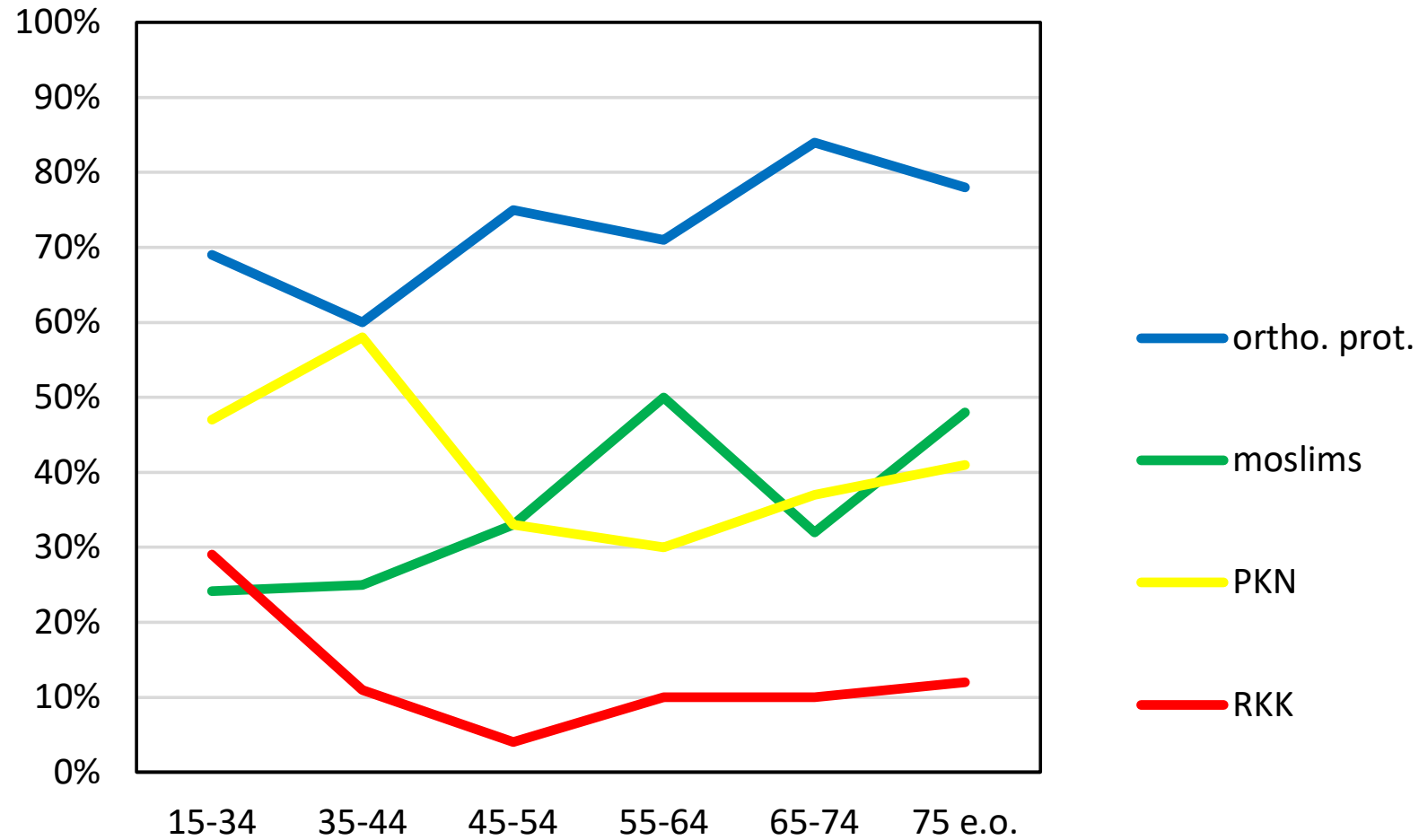
RELIGIEUZE JONGEREN: BESCHOUWT ZICH RELIGIEUS (BESLIST OF ENIGSZINS)

Bron: LISS 2025 + SIM 2020

GEN Z

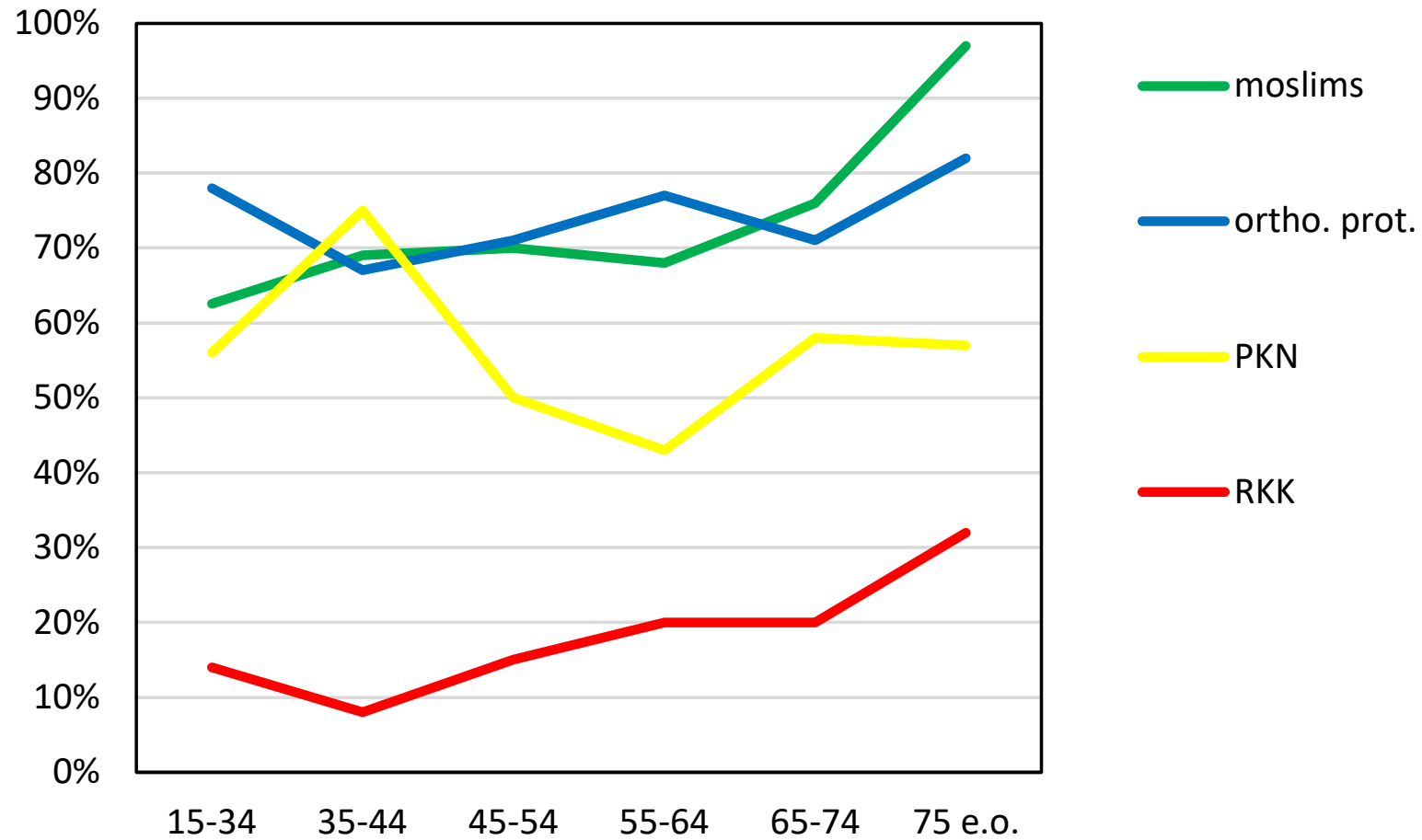
RELIGIEUZE JONGEREN: WEKELIJS BEZOEK RELIGIEUZE BIJENKOMST

Bron: LISS 2025 + SIM 2020

GEN Z

RELIGIEUZE JONGEREN: DAGELIJKS BIDDEN

Bron: LISS 2025 + SIM 2020

GEN Z

JONGEREN EN RELIGIE: CONCLUSIE

- Secularisering zet door maar wel enige afzwakking
- Vooral volkskerken RKK en PKN krimpen nog verder
- Onder jongvolwassenen 15-24 jaar is 10% christelijk
Oftewel 250.000 christelijke jongvolwassenen van wie 50.000 katholiek
- Van een echte opleving is nog geen sprake....
 - Wellicht wel een begin?
 - Lokale verschillen (stad-platteland)

GOD EN GEN Z IN NL

DE NABIJE TOEKOMST

- Secularisering zet (nog even) door, vooral ten koste van volkskerken RKK en PKN
- Kleine religieuze groepen blijven over: 5% katholiek, 5% PKN, 5% overig protestant en 5% moslim
- Jonge protestanten: religieus, verbonden bij gemeenschappen (concentratie op Bible Belt) en cultureel conservatief
- Jonge katholieken: kleine instroom nieuwe leden (lokaal wellicht wel groot) maar nog minder religieus, minder verbonden en minder conservatief dan jonge protestanten

God & Gen Z in NL

19 mei 2026

Joris Kregting

700 jaar Dorpskerk Ruurlo